

**UMOWA POMIĘDZY POLSKĄ RZECZĄPOSPOLITĄ LUDOWĄ I NIEMIECKĄ REPUBLIKĄ DEMOKRATYCZNĄ
O WSPÓLPRACY W DZIEDZINIE POLITYKI SPOŁECZNEJ**

podpisana w Warszawie dnia 13 lipca 1957 r.

W Imieniu Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej

**RADA PAŃSTWA
POLSKIEJ RZECZYPOSPOLITEJ LUDOWEJ**

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 13 lipca 1957 roku podpisana została w Warszawie Umowa pomiędzy Polską Rzeczpospolitą Ludową i Niemiecką Republiką Demokratyczną o współpracy w dziedzinie polityki społecznej o następującym brzmieniu dosłownym:

**UMOWA POMIĘDZY POLSKĄ RZECZĄPOSPOLITĄ LUDOWĄ I NIEMIECKĄ REPUBLIKĄ DEMOKRATYCZNĄ
O WSPÓLPRACY W DZIEDZINIE POLITYKI SPOŁECZNEJ**

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Prezydent Niemieckiej Republiki Demokratycznej, ożywieni chęcią uregulowania w duchu przyjaźni i współpracy wzajemnych stosunków w dziedzinie polityki społecznej pomiędzy Polską Rzeczpospolitą Ludową i Niemiecką Republiką Demokratyczną, postanowili zawrzeć umowę o współpracy w dziedzinie polityki społecznej i w tym celu wyznaczili swych pełnomocników, a mianowicie:

Rada Państwa Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej
Stanisława Zawadzkiego
Ministra Pracy i Opieki Społecznej,

oraz Prezydent Niemieckiej Republiki Demokratycznej
Fritza Machera
Ministra Pracy i Szkolenia Zawodowego,

którzy po wymianie swych pełnomocnictw, uznanych za dobre i sporządzone w należytej formie, zgodzili się na następujące postanowienia:

**VERTRAG ZWISCHEN DER VOLKSREPUBLIC POLEN UND
DER DEUTSCHEN DEMOKRATISCHEN REPUBLIK ÜBER
DIE ZUSAMMENARBEIT AUF DEM GEBIETE DER
SOZIALPOLITIK**

Der Staatsrat der Volksrepublik Polen und der Präsident der Deutschen Demokratischen Republik sind, geleitet von dem Wunsche, die gegenseitigen Beziehungen auf dem Gebiete der Sozialpolitik im Geiste der Freundschaft und der Zusammenarbeit zwischen der Volksrepublik Polen und der Deutschen Demokratischen Republik zu regeln, übereingekommen, einen Vertrag über die Zusammenarbeit auf dem Gebiete der Sozialpolitik abzuschliessen.

Zu diesem Zwecke haben sie zu ihren Bevollmächtigten ernannt:

der Staatsrat der Volksrepublik Polen —
den Minister für Arbeit und Sozialwesen,
Stanislaw Zawadzki,

der Präsident der Deutschen Demokratischen Republik —
den Minister für Arbeit und Berufsausbildung,
Fritz Macher,

die nach Austausch ihrer in guter und gehöriger Form befundenen Vollmachten folgendes vereinbart haben:

I. Zasady współpracy w dziedzinie polityki społecznej.**Artykuł 1**

(1) Umawiające się Strony współpracować będą we wszystkich zagadnieniach i dziedzinach polityki społecznej. Współpraca ta służyć będzie postępowi społecznemu zarówno w obu Państwach, jak też na terenie międzynarodowym.

(2) Dla osiągnięcia tego celu Umawiające się Strony popierać będą wymianę doświadczeń w dziedzinie polityki społecznej oraz współpracę pomiędzy właściwymi władzami, instytucjami, organizacjami związkowymi i innymi organizacjami, między innymi poprzez wymianę przepisów ustawowych i wydawnictw.

(3) Umawiające się Strony popierać będą — ewentualnie także przez udzielanie środków materialnych — wzajemne spotkania, organizowane w dziedzinie polityki społecznej przez władze, instytucje, organizacje związkowe i inne organizacje.

(4) Umawiające się Strony udzielać sobie będą wzajemnie poparcia w akcji wczasowej, prowadzonej dla dzieci i pracowników przez Państwo, organizacje związkowe i inne organizacje, wykorzystując tę akcję dla stałego zbliżenia i umacniania przyjaznych stosunków pomiędzy obu narodami.

II. Zasada równego traktowania.**Artykuł 2**

(1) Obywatele jednego Państwa, zatrudnieni na obszarze Państwa drugiego, oraz członkowie ich rodzin będą traktowani w zakresie przepisów prawa pracy i ubezpieczenia społecznego pracowników na równi z własnymi obywatelami Państwa, jeżeli umowa niniejsza nie stanowi inaczej.

(2) Powyższe postanowienie stosuje się odpowiednio do obywateli każdego z obu Państw, których pobyt na obszarze Państwa drugiego jest przejściowy, albo którzy, mieszkając na obszarze drugiego Państwa, potrzebują pomocy społecznej.

III. Ubezpieczenie społeczne pracowników.**Artykuł 3**

(1) Umowa niniejsza reguluje wzajemne stosunki pomiędzy obu Państwami w zakresie ubezpieczenia społecznego pracowników, w szczególności na wypadek choroby, macierzyństwa, inwalidztwa, w razie starości i na wypadek śmierci żywiciela oraz w zakresie zasiłków rodzinnych.

(2) Umowa niniejsza nie obejmuje osób, które posiadają uprawnienia do zaopatrzenia według szczególnych przepisów poza ubezpieczeniem społecznym pracowników, jak również zaopatrzenia dla inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin.

Artykuł 4

(1) Obowiązek ubezpieczenia i opłacania składek w ubezpieczeniu społecznym pracowników regulują przepisy tego Państwa, na którego obszarze wykonywane jest zatrudnienie lub działalność, uzasadniająca ubezpieczenie. Ubezpieczenia wykonywują właściwe instytucje Państwa miejsca zatrudnienia lub działalności.

(2) Ubezpieczenie osób zatrudnionych w przedstawicielstwach dyplomatycznych i konsularnych oraz w innych urzędach

I. Grundsätze der Zusammenarbeit auf dem Gebiete der Sozialpolitik.**Artikel 1**

(1) Die Vertragspartner arbeiten in allen Fragen und auf allen Gebieten der Sozialpolitik zusammen. Diese Zusammenarbeit dient dem sozialen Fortschritt sowohl in beiden Staaten als auch auf internationalem Gebiet.

(2) Zur Erreichung dieses Zieles unterstützen die Vertragspartner den Erfahrungsaustausch auf dem Gebiete der Sozialpolitik sowie die Zusammenarbeit zwischen den zuständigen Verwaltungen, Institutionen, Gewerkschafts- und sonstigen Organisationen, unter anderem durch den Austausch von gesetzlichen Bestimmungen und Publikationen.

(3) Die Vertragspartner unterstützen — gegebenenfalls auch durch die Gewährung materieller Mittel — die von den Verwaltungen, Institutionen, Gewerkschafts- und anderen Organisationen auf dem Gebiete der Sozialpolitik organisierten gegenseitigen Besuche.

(4) Die Vertragspartner unterstützen zur ständigen Annäherung und Festigung der freundschaftlichen Beziehungen zwischen den beiden Völkern gegenseitig die Erholungs- fürsorge der Kinder und der Werktätigen, die vom Staat, von den Gewerkschafts- und anderen Organisationen durchgeführt wird.

II. Der Grundsatz der gleichen Behandlung.**Artikel 2**

(1) Die Bürger des einen Staates, die im Gebiet des anderen Staates beschäftigt sind, sowie deren Familienangehörige werden — soweit durch diesen Vertrag nichts anderes festgelegt wird — bezüglich der arbeitsrechtlichen Vorschriften sowie der Sozialversicherung der Arbeiter und Angestellten wie die eigenen Staatsbürger behandelt.

(2) Die gleiche Regelung gilt sinngemäss für Bürger des einen Staates, die sich vorübergehend auf dem Gebiet des anderen Staates aufhalten, oder die als Hilfsbedürftige im anderen Staat leben.

III. Sozialversicherung der Arbeiter und Angestellten.**Artikel 3**

(1) Dieser Vertrag regelt die gegenseitigen Beziehungen zwischen den Vertragspartnern auf dem Gebiete der Sozialversicherung der Arbeiter und Angestellten, insbesondere im Krankheitsfalle, bei Mutterschaft, Invalidität, Alter und beim Tode des Ernährers sowie auf dem Gebiete der Familienbeihilfen.

(2) Dieser Vertrag umfasst nicht die Leistungen für Personengruppen, die gemäss innerstaatlichen gesetzlichen Bestimmungen Anspruch auf eine besondere Versorgung ausserhalb der Sozialversicherung der Arbeiter und Angestellten haben. Er umfasst ferner nicht die Versorgung der Kriegsinvaliden sowie deren Hinterbliebenen.

Artikel 4

(1) Die Versicherungs- und Beitragspflicht bei der Sozialversicherung der Arbeiter und Angestellten richten sich nach den gesetzlichen Bestimmungen des Staates, in dessen Gebiet die für die Versicherung entscheidende Beschäftigung oder Tätigkeit ausgeübt wird. Für die Durchführung der Versicherung sind die Organe des Staates der Arbeitsstelle oder der Tätigkeit zuständig.

(2) Für die Sozialversicherung der Beschäftigten der diplomatischen und konsularischen Vertretungen und anderer

dach i placówkach jednego Państwa, które mają siedzibę w drugim Państwie, regulują przepisy prawne Państwa wysyłającego, jeżeli osoby te są obywatelami tego Państwa. To samo dotyczy osób zatrudnionych u pracowników wymienionych placówek, jeżeli osoby te są obywatelami Państwa wysyłającego.

(3) Ubezpieczenie społeczne:

a) pracowników przedsiębiorstw publicznej komunikacji lądowej i powietrznej oraz żeglugi śródlądowej i morskiej jednego Państwa wysyłanych do drugiego Państwa w celu przejściowego lub stałego zatrudnienia (na torach łącznikowych, tranzytowych, w portach, na statkach, lotniskach itp.),

b) pracowników wysyłanych do drugiego Państwa w celu przejściowego zatrudnienia przez inne przedsiębiorstwa, niż wymienione pod literą a), które mają siedzibę w jednym z obu Państw,

regulują przepisy prawne Państwa, w którym mają siedzibę władze tych przedsiębiorstw, właściwe do załatwiania spraw osobowych wysyłanych pracowników.

(4) W przypadkach wymienionych w ust. 2 i 3 ubezpieczenie wykonywują instytucje Państwa wysyłającego.

(5) Właściwe władze centralne obu Państw mogą w drodze wspólnego porozumienia ustalić inne wyjątki lub też postanowić, że wymienione w ust. 3 i 4 wyjątki nie będą stosowane w ogóle lub w poszczególnych przypadkach.

Artykuł 5

(1) Świadczenia pieniężne z ubezpieczenia na wypadek choroby oraz zasiłki rodzinne przyznaje instytucja ubezpieczeniowa Państwa, na którego obszarze uprawniona osoba mieszka, według przepisów swojego Państwa, uwzględniając również okresy zatrudnienia (ubezpieczenia) na obszarze drugiego Państwa.

(2) Jeżeli pracownik (ubezpieczony) korzystał ze świadczeń pieniężnych w myśl ust. 1 w chwili przesiedlenia się do drugiego Państwa, wypłata świadczeń będzie wstrzymana z dniem przesiedlenia. Instytucja ubezpieczeniowa Państwa nowego zamieszkania przyzna w tym przypadku, świadczenia według swoich przepisów, uwzględniając okresy zatrudnienia (ubezpieczenia) oraz okresy korzystania ze świadczeń w Państwie poprzedniego zamieszkania.

(3) Świadczenia rzeczowe z ubezpieczenia społecznego przyznaje instytucja ubezpieczeniowa Państwa, na którego obszarze pracownik (ubezpieczony) lub rencista względnie uprawniony członek rodziny przebywa, uwzględniając okresy korzystania z tych świadczeń w drugim Państwie. Postanowienie to dotyczy również osób wymienionych w artykule 4 ust. 2 i 3.

(4) Osoby zamieszkałe na obszarze granicznym jednego Państwa, które są zatrudnione na granicznym obszarze Państwa drugiego, otrzymują świadczenia pieniężne w myśl ust. 1 z instytucji ubezpieczeniowej Państwa miejsca zatrudnienia.

Dienststellen und Organe des einen Vertragspartners, die ihren Sitz im anderen Staat haben, werden die gesetzlichen Bestimmungen des entsendenden Staates angewandt, wenn diese Beschäftigten Bürger dieses Staates sind. Das gleiche gilt für die Versicherung der bei den Beschäftigten der genannten Dienststellen tätigen Personen, wenn diese Bürger des entsendenden Staates sind.

(3) Für die Versicherung

a) der Beschäftigten in Unternehmen des öffentlichen Land- und Luftverkehrs sowie der See- und Binnenschifffahrt des einen Staates, die zur vorübergehenden oder ständigen Ausübung der Beschäftigung in den anderen Staat entsandt werden (auf Anschlussstrecken, Durchgangsstrecken, in Häfen, auf Wasserfahrzeugen, auf Flughäfen und ähnlichem);

b) der Beschäftigten, die von einem anderen als unter a) genannten Unternehmen, das den Sitz in einem der beiden Staaten hat, zur vorübergehenden Ausübung der Beschäftigung in das Gebiet des anderen Staates entsandt werden,

sind die gesetzlichen Bestimmungen des Staates anzuwenden, in dem die für die Personalangelegenheiten dieser Beschäftigten zuständigen Verwaltungen dieser Unternehmen ihren Sitz haben.

(4) In den in Absatz 2 und 3 angeführten Fällen sind für die Durchführung der Sozialversicherung die Organe des entsendenden Staates zuständig.

(5) Die zuständigen zentralen Stellen der beiden Staaten können in gegenseitigem Einvernehmen andere Ausnahmen festlegen und bestimmen, ob die in Absatz 3 und 4 vorgesehenen Ausnahmen ganz oder in einzelnen Fällen nicht anzuwenden sind.

Artikel 5

(1) Die Geldleistungen der Krankenversicherung und die Familienbeihilfen werden vom Versicherungsträger des Staates des Wohnsitzes nach den gesetzlichen Bestimmungen seines Staates gewährt. Hierbei berücksichtigt er auch die im Gebiet des anderen Staates zurückgelegten Versicherungszeiten (Beschäftigungszeiten).

(2) Siedelt ein Versicherter (Beschäftigter), der zur Zeit der Übersiedlung Anspruch auf Geldleistungen gemäss Absatz 1 hat, in den anderen Staat über, so wird die Auszahlung der Geldleistungen mit dem Tage der Übersiedlung eingestellt. Der Versicherungsträger des Staates des Wohnsitzes gewährt in diesem Falle die Geldleistungen nach den gesetzlichen Bestimmungen des Staates des Wohnsitzes unter Berücksichtigung der im ersten Staat zurückgelegten Versicherungszeiten (Beschäftigungszeiten) und Leistungszeiten.

(3) Die Sachleistungen der Sozialversicherung gewährt der Versicherungsträger des Staates, in dessen Gebiet sich der Versicherte (Beschäftigte) oder Rentenempfänger beziehungsweise der berechnete Familienangehörige aufhält, unter Berücksichtigung der Leistungszeiten im anderen Staat. Diese Bestimmung gilt auch für die im Artikel 4, Absatz 2 und 3 genannten Personen.

(4) Personen, die im Grenzgebiet des einen Staates wohnen und im Grenzgebiet des anderen Staates arbeiten, erhalten die Geldleistungen gemäss Absatz 1 vom Versicherungsträger des Staates des Arbeitsstelle.

Artykuł 6

(1) Renty przyznaje instytucja ubezpieczeniowa Państwa, na którego obszarze pracownik (ubezpieczony) lub uprawniony członek rodziny mieszkał w dniu zgłoszenia wniosku o rentę, według przepisów swego Państwa. Instytucja ta uwzględnia przy tym okresy zatrudnienia (ubezpieczenia), przebyte tak w jednym, jak i w drugim Państwie.

(2) Jeżeli rencista przesiedli się do drugiego Państwa, wypłata renty będzie wstrzymana z upływem miesiąca, w którym nastąpiło przesiedlenie.

(3) Instytucja ubezpieczeniowa Państwa, do którego rencista przesiedli się, przyznaje mu po przesiedleniu rentę według przepisów swego Państwa, stosując odpowiednio postanowienia ust. 1 zdanie drugie. Uprawnienia do świadczeń z ubezpieczenia rentowego będą w tych przypadkach uważane zawsze za zachowane. Jeżeli rencista powróci, instytucja ubezpieczeniowa Państwa, do którego rencista powrócił, wznawia wypłatę renty, wstrzymanej w myśl ust. 2, od pierwszego dnia miesiąca następującego po powrocie.

(4) Jeżeli pracownik (ubezpieczony) lub uprawniony członek rodziny przesiedli się do drugiego Państwa po zgłoszeniu wniosku o rentę, ale przed ustaleniem świadczeń, wniosek o rentę będzie przesłany instytucji ubezpieczeniowej Państwa miejsca zamieszkania. Instytucja ta przyznaje rentę w myśl ust. 1, uwzględniając datę zgłoszenia wniosku przy ustalaniu początku wypłaty renty.

Artykuł 7

Instytucja ubezpieczeniowa, przyznająca świadczenia na podstawie niniejszej umowy, nie otrzymuje zwrotu kosztów udzielonych świadczeń od instytucji ubezpieczeniowej drugiego Państwa.

IV. Opieka społeczna.

Artykuł 8

(1) Obywatelom jednego Państwa, przebywającym na obszarze Państwa drugiego, Państwo pobytu zapewni niezbędną pomoc i opiekę, jeżeli będą jej potrzebowali, w takim samym zakresie i na takich samych warunkach, jak własnym obywatelom.

(2) Pomoc i opieka obejmować będzie udzielanie świadczeń z ogólnej opieki społecznej albo umieszczenie w domu dla starców lub w domu opieki. W razie potrzeby można udzielić jednocześnie więcej rodzajów świadczeń z opieki społecznej.

Artykuł 9

(1) Udzielenie pomocy i opieki w myśl postanowień artykułu 8 nie stanowi podstawy do żądania zwrotu poniesionych kosztów od drugiego Państwa.

(2) Postanowienie ust. 1 nie wyłącza żądania zwrotu kosztów od osoby, której pomoc lub opieka została udzielona, albo od członków rodziny zobowiązanych do utrzymania tej osoby.

Artikel 6

(1) Renten gewährt der Versicherungsträger des Staates, in dessen Gebiet der Versicherte (Beschäftigte) beziehungsweise der berechnete Familienangehörige zur Zeit der Antragstellung seinen Wohnsitz hat, nach den gesetzlichen Bestimmungen seines Staates. Hierbei berücksichtigt der Versicherungsträger sowohl die im eigenen als auch im anderen Staat zurückgelegten Versicherungszeiten (Beschäftigungszeiten).

(2) Verlegt ein Rentner seinen Wohnsitz in den anderen Staat, so wird die Auszahlung der Rente mit Ablauf des Monats der Übersiedlung eingestellt.

(3) Der Versicherungsträger des Staates, in den der Rentner übersiedelt, gewährt dem Rentner nach dessen Übersiedlung die Rente nach den gesetzlichen Bestimmungen des Staates des Wohnsitzes. Absatz 1, Satz 2, findet entsprechende Anwendung. Die Ansprüche auf die Leistungen der Rentenversicherung werden in diesen Fällen jeweils als aufrechterhalten betrachtet. Wenn der Rentner zurückkehrt, nimmt der Versicherungsträger des ursprünglichen Staates vom Ersten des auf die Rückkehr des Rentners folgenden Monats an die Zahlung der Rente, die laut Absatz 2 eingestellt wurde, wieder auf.

(4) Wenn der Versicherte (Beschäftigte) oder ein Familienangehöriger nach der Antragstellung, jedoch vor Festsetzung der Leistung in den anderen Staat übersiedelt, so wird der Antrag dem Versicherungsträger des Staates des Wohnsitzes übermittelt. Dieser Versicherungsträger gewährt die Renten gemäss Absatz 1 unter Berücksichtigung der Antragstellung im anderen Staat.

Artikel 7

Der Versicherungsträger, der die Leistungen nach diesem Vertrag gewährt, erhält keinen Ersatz für die gewährten Leistungen von dem Versicherungsträger des anderen Staates.

IV. Sozialfürsorge.

Artikel 8

(1) Den Bürgern eines der beiden Staaten, die sich im Gebiet des anderen Staates aufhalten, gewährt der Staat des Aufenthaltsortes die notwendige Hilfe und Fürsorge, falls sie diese benötigen, und zwar im gleichen Umfange und zu gleichen Bedingungen wie seinen eigenen Bürgern.

(2) Die Hilfe und Fürsorge besteht in der Gewährung von Leistungen der Allgemeinen Sozialfürsorge oder in der Unterbringung in Feierabend- beziehungsweise Pflegeheimen. Im Bedarfsfalle können gleichzeitig verschiedene Leistungen der Sozialfürsorge gewährt werden.

Artikel 9

(1) Eine Erstattung der entstehenden Kosten für die gemäss Artikel 8 gewährte Hilfe und Fürsorge erfolgt durch den anderen Staat nicht.

(2) Die Bestimmung des Absatzes 1 schliesst nicht aus, dass die Erstattung von der Person, der die Hilfe oder die Fürsorge gewährt wurde, oder von deren unterhaltspflichtigen Angehörigen gefordert wird.

V. Postanowienia wspólne.

V. Gemeinsame Bestimmungen.

Artykuł 10

Artikel 10

(1) Władze, instytucje ubezpieczeniowe i inne instytucje obu Państw, powołane do prowadzenia polityki społecznej, udzielać sobie będą wzajemnie pomocy prawnej w takim samym zakresie, jak przy wykonywaniu polityki społecznej we własnym Państwie. Władze i instytucje ubezpieczeniowe obu Państw udzielać sobie będą wzajemnie potrzebnych informacji o okolicznościach mających decydujące znaczenie dla przyznania świadczeń; w razie potrzeby mogą być wydawane dla powyższego celu dowody znajdujące się w drugim Państwie.

(2) Władze, instytucje ubezpieczeniowe i inne instytucje obu Państw będą się porozumiewać ze sobą przy wykonywaniu niniejszej umowy bezpośrednio. Centralne władze Umawiających się Stron ustalają, które instytucje miejscowe porozumiewają się z właściwymi instytucjami drugiego Państwa.

(1) Die Verwaltungen, Versicherungsträger und sonstigen Organe beider Staaten, die zuständig für die Durchführung der Sozialpolitik sind, gewähren einander Rechtshilfe im gleichen Umfang wie bei der Durchführung der Sozialpolitik im eigenen Staat. Die Verwaltungen und Versicherungsträger beider Staaten erteilen einander die notwendigen Informationen über die für die Gewährung der Leistungen entscheidenden Umstände. Im Bedarfsfalle werden zu diesem Zweck die Unterlagen, die sich im anderen Staat befinden, übergeben.

(2) Der Verkehr der Verwaltungen, Versicherungsträger und sonstigen Organe der beiden Staaten bei der Durchführung dieses Vertrages erfolgt unmittelbar. Die zentralen Stellen der Vertragspartner bestimmen, welche örtlichen Stellen mit den zuständigen Stellen des anderen Staates verkehren.

Artykuł 11

Artikel 11

(1) Podania i inne pisma oraz odwołania obywateli jednego Państwa, wnoszone w sprawie ubezpieczenia społecznego i opieki społecznej do władz, instytucji ubezpieczeniowych lub innych instytucji drugiego Państwa, nie będą odrzucane z tego powodu, że zostały napisane w języku urzędowym pierwszego Państwa.

(2) Podania i inne pisma oraz odwołania, które powinny być wniesione w określonym terminie do władz, instytucji ubezpieczeniowych lub innych instytucji jednego z obu Państw, będą uważane za wniesione w terminie, jeżeli wpłynęły w przepisany termin do władz, instytucji ubezpieczeniowych lub innych instytucji drugiego Państwa. W tych przypadkach pisma te powinny być niezwłocznie przekazane właściwej instytucji.

(3) Dokumenty i inne dowody, przedkładane w wykonaniu niniejszej umowy przez właściwe instytucje jednego Państwa właściwym instytucjom Państwa drugiego, zwolnione są od legalizacji.

(1) Bei Anträgen, anderen Eingaben sowie Rechtsmitteln von Bürgern des einen Staates in Angelegenheiten der Sozialversicherung und der Sozialfürsorge, die bei den Verwaltungen sowie den Versicherungsträger und sonstigen Organen des anderen Staates eingereicht beziehungsweise eingelegt werden, ist die Tatsache, dass sie in der Amtssprache des ersten Staates abgefasst wurden, kein Grund zur Ablehnung.

(2) Anträge, andere Eingaben und Rechtsmittel, die in einer bestimmten Frist bei den Verwaltungen, Versicherungsträgern oder bei anderen Organen eines der beiden Staaten eingereicht beziehungsweise eingelegt werden müssen, gelten als rechtzeitig eingereicht beziehungsweise eingelegt, wenn sie in der vorgeschriebenen Frist bei der Verwaltung, dem Versicherungsträger oder einem anderen Organ des anderen Staates eingegangen sind. In solchen Fällen hat die unverzügliche Übersendung an die zuständige Stelle zu erfolgen.

(3) Urkunden und andere Beweismittel, die in Durchführung dieses Vertrages von den zuständigen Stellen des einen Vertragspartners den zuständigen Stellen des anderen Vertragspartners übergeben werden, bedürfen zu ihrer Anerkennung im anderen Staat keiner Legalisation.

Artykuł 12

Artikel 12

Konsulom Umawiających się Stron przysługuje prawo działania osobiście lub przez pełnomocników w imieniu obywateli swego Państwa we wszystkich sprawach, wynikających z niniejszej umowy, oraz zastępowania swych obywateli przed władzami, instytucjami ubezpieczeniowymi i innymi instytucjami drugiego Państwa. Nie narusza to wewnętrznych przepisów Państwa o zastępstwie prawnym przed władzami, instytucjami ubezpieczeniowymi i innymi instytucjami.

Die Konsuln beider Vertragspartner haben das Recht, persönlich oder durch eine hierzu ermächtigte Person im Namen der Bürger ihres Staates in allen sich aus diesem Vertrag ergebenden Angelegenheiten zu handeln und die Bürger vor den Verwaltungen, Versicherungsträgern sowie vor den sonstigen Organen des anderen Staates zu vertreten. Die innerstaatlichen gesetzlichen Bestimmungen über die rechtliche Vertretung vor den Verwaltungen, Versicherungsträgern und sonstigen Organen werden hierdurch nicht berührt.

Artykuł 13

Artikel 13

Przy przyznawaniu świadczeń z ubezpieczenia społecznego w myśl niniejszej umowy uwzględniane będą również okresy zatrudnienia (ubezpieczenia), przebyte tak w jednym, jak i w drugim Państwie przed wejściem w życie umowy.

Bei der Gewährung von Sozialversicherungsleistungen nach diesem Vertrag berücksichtigen die Versicherungsträger die vor dem Inkrafttreten dieses Vertrages sowohl im eigenen als auch im anderen Staat zurückgelegten Versicherungszeiten (Beschäftigungszeiten).

Artykuł 14

(1) Postanowienia niniejszej umowy będą stosowane także w przypadkach, w których prawo do świadczeń powstało przed wejściem w życie umowy.

(2) Jeżeli wniosek o przyznanie świadczenia złożony został przed wejściem w życie umowy, datę płatności świadczenia ustala się według wewnętrznych przepisów prawnych każdego z obu Państw. Renty, przyznane i wypłacane przed wejściem w życie umowy, wypłaca się nadal.

Artykuł 15

Za przesiedlenie się uprawnionej osoby do drugiego Państwa w rozumieniu postanowień artykułu 5 i 6 uważa się przesiedlenie, które nastąpiło za zezwoleniem właściwych władz obu Państw. Dotyczy to również przesiedlenia się przed wejściem w życie umowy. W tych przypadkach uważa się, że pozwolenie zostało udzielone, jeżeli z okoliczności sprawy nie wynika inaczej.

Artykuł 16

(1) Umowa niniejsza wykonywana będzie w obu Państwach przez właściwe władze centralne. Władze te utrzymywać będą między sobą stałe i bezpośrednie stosunki. W razie potrzeby przedstawiciele tych władz będą się spotykać w celu omówienia spraw związanych z wykonywaniem umowy oraz w celu wymiany doświadczeń w dziedzinie polityki społecznej.

(2) Właściwe władze centralne obu Państw podadzą sobie wzajemnie do wiadomości niezwłocznie po wejściu w życie niniejszej umowy, które centralne instytucje są właściwe dla wykonywania tej umowy. Właściwe władze centralne będą się niezwłocznie powiadamiać nawzajem o wszelkich zmianach w tym zakresie w przyszłości.

Artykuł 17

(1) Władze centralne każdego z obu Państw mogą wydawać przepisy w sprawie wykonania niniejszej umowy. Przepisy te będą za każdym razem komunikowane właściwym władzom centralnym drugiego Państwa.

(2) Właściwe władze centralne obu Państw będą sobie nawzajem komunikować zmiany, jakie zaszły w wewnętrznym ustawodawstwie w zakresie polityki społecznej.

Artykuł 18

(1) W razie powstania trudności przy wykonywaniu niniejszej umowy z powodu nieprzewidzianych okoliczności lub wskutek zmian przepisów prawnych, albo gdyby powstały różnice zdań co do jej wykładni, właściwe władze centralne obu Państw porozumiewają się co do sposobu stosowania postanowień umowy.

(2) Właściwe władze centralne obu Państw mogą w drodze wzajemnego porozumienia ustalić szczegółowy sposób wykonywania niniejszej umowy.

Artikel 14

(1) Die Bestimmungen dieses Vertrages gelten auch für Fälle, in welchen der Anspruch auf Leistung vor dem Inkrafttreten des Vertrages entstanden ist.

(2) Wurde der Antrag auf die Gewährung der Leistung vor dem Inkrafttreten dieses Vertrages gestellt, so richtet sich der Beginn der Zahlung nach den innerstaatlichen gesetzlichen Bestimmungen. Wurden Renten bereits von dem Inkrafttreten des Vertrages festgesetzt und ausgezahlt, so verbleibt es dabei.

Artikel 15

Um eine Übersiedlung von berechtigten Personen in den anderen Staat im Sinne der Bestimmungen der Artikel 5 und 6 handelt es sich dann, wenn diese mit Zustimmung der zuständigen Verwaltungen beider Staaten erfolgte. Das gilt analog auch für die Fälle der Übersiedlung vor dem Inkrafttreten dieses Vertrages. In solchen Fällen wird die Zustimmung als gegeben betrachtet, soweit aus den Umständen nicht das Gegenteil hervorgeht.

Artikel 16

(1) Dieser Vertrag wird in beiden Staaten von den zuständigen zentralen Stellen durchgeführt. Diese zentralen Stellen treten in einen ständigen und unmittelbaren Verkehr miteinander. Je nach Bedarf finden Zusammenkünfte der Vertreter dieser Stellen statt, um über die Durchführung des Vertrages zu beraten und den gegenseitigen Erfahrungsaustausch auf dem Gebiete der Sozialpolitik zu pflegen.

(2) Die zuständigen zentralen Stellen beider Staaten teilen einander sofort nach dem Inkrafttreten dieses Vertrages mit, welche zentralen Stellen für die Durchführung dieses Vertrages zuständig sind. Alle in der Zukunft eintretenden Änderungen geben sie einander unverzüglich bekannt.

Artikel 17

(1) In beiden Staaten können von den zentralen Stellen Vorschriften über die Durchführung dieses Vertrages erlassen werden. Diese Vorschriften werden den zuständigen zentralen Stellen des anderen Staates jeweils übermittelt.

(2) Die zuständigen zentralen Stellen beider Staaten teilen einander die in ihrer Gesetzgebung auf dem Gebiete der Sozialpolitik eingetretenen Änderungen mit.

Artikel 18

(1) Falls bei der Durchführung dieses Vertrages infolge unvorhergesehener Umstände oder Änderungen der gesetzlichen Bestimmungen Zweifel entstehen oder falls bei der Durchführung Meinungsverschiedenheiten über die Auslegung auftreten, werden die zuständigen zentralen Stellen der Vertragspartner die Art und Weise der Anwendung der Bestimmungen des Vertrages vereinbaren.

(2) Die zentralen Stellen beider Staaten können nach gegenseitiger Übereinkunft Einzelheiten zur Durchführung dieses Vertrages festlegen.

VI. Postanowienia końcowe.

Artykuł 19

(1) Umowa niniejsza podlega ratyfikacji. Wymiana dokumentów ratyfikacyjnych nastąpi w najbliższym czasie w Berlinie.

(2) Umowa niniejsza wchodzi w życie w dniu wymiany dokumentów ratyfikacyjnych i obowiązuje na okres 3 lat.

(3) Po upływie okresu ważności niniejszej umowy instytucje ubezpieczeniowe traktować będą nadal renty, przyznane na podstawie niniejszej Umowy do dnia upływu jej ważności na równi z rentami przyznanymi obywatelom własnego Państwa. Uprawnienia utrzymane w mocy na podstawie postanowień niniejszej umowy nie wygasają z powodu upływu okresu jej ważności. Dalsze zachowanie tych uprawnień po upływie okresu ważności niniejszej umowy regulują wewnętrzne przepisy prawne.

Umowę niniejszą sporządzono w Warszawie dnia 13 lipca 1957 roku w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i niemieckim, przy czym oba teksty mają jednakową moc obowiązującą.

Na dowód czego wyżej wymienieni pełnomocnicy podpisali niniejszą umowę i zaopatrzyli ją pieczęciami.

W imieniu
Rady Państwa Polskiej
Rzeczypospolitej Ludowej
(—) *St. Zawadzki*

W imieniu
Prezydenta Niemieckiej
Republiki Demokratycznej
(—) *Fr. Macher*

Po zaznajomieniu się z powyższą Umową Rada Państwa uznała ją i uznaje za słuszną, oświadcza, że jest ona przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona oraz przyrzeka, że będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został Akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

Dano w Warszawie, dnia 2 listopada 1957 r.

L. S.

Minister Spraw Zagranicznych: w z. *M. Naszkowski*

VI. Schlussbestimmungen.

Artikel 19

(1) Dieser Vertrag wird ratifiziert. Die Ratifikationsurkunden werden in kürzester Zeit in Berlin ausgetauscht.

(2) Dieser Vertrag tritt mit dem Tage des Austausches der Ratifikationsurkunden in Kraft. Seine Gültigkeit beträgt drei Jahre.

(3) Nach Ablauf der Gültigkeit dieses Vertrages behandeln die Versicherungsträger die Renten, die sie auf Grund dieses Vertrages bis zum Tage des Ablaufes seiner Gültigkeit zuerkannt haben, auch weiterhin wie die für Bürger ihres Staates festgesetzten Renten. Die Ansprüche, die nach den Bestimmungen dieses Vertrages aufrechterhalten wurden, erlöschen nicht durch die Beendigung der Gültigkeit dieses Vertrages. Die weitere Aufrechterhaltung dieser Ansprüche nach Ablauf der Gültigkeit dieses Vertrages richtet sich nach den innerstaatlichen gesetzlichen Bestimmungen.

Dieser Vertrag wurde in Warschau am 13 Juli 1957 in zwei Exemplaren, jedes in polnischer und deutscher Sprache, ausgefertigt. Beide Texte haben die gleiche Gültigkeit.

Zum Beweis dessen haben die Bevollmächtigten der Vertragspartner diesen Vertrag unterzeichnet und gesiegelt.

Für den Staatsrat
der Volksrepublik Polen
(—) *St. Zawadzki*

Für den Präsidenten der
Deutschen Demokratischen
Republik
(—) *Fr. Macher*

Przewodniczący Rady Państwa: *A. Zawadzki*